

Den norske kirke bruker 250 millioner kroner på trosopplæring for unge. Menighetene har tatt over skolens kristendomsundervisning.

Skjærtorsdag. Jesus (t.h.) (Jakob Gjerdrum) slapper av under det siste måltidet. Sogneprest Ingeborg Sommer (stående bakerst) forteller om dramaet som utspant seg denne dagen for over 2000 år siden.

La de små barn komme

Kirken ønsker barn som aktive aktører

TONE TVEØY STRØM-GUNDERSEN
ANDREAS BAKKE FOSS
OLAV OLSEN (foto)

Palmegrenene legges ned av barna. En etter en foran føttene til Jesus og hans disipler, som har hvite kapper. De tar imot jubelbruset.

«Hosianna i det høyeste».

Prest og trosopplæringsleder Anne Cathrine Owe leder sangen. Barna synger med. Jesu inn- gang i Jerusalem gjenskapes i kirkerommet i Skøyen kirke.

Barna har reist over 2000 år tilbake i tid.

Totalformidling. For over 40 år siden tok Kirken over dåpsundervisningen fra skolene i Norge, og nå er den i ferd med å kompensere for stadig færre timer med kristendomsundervisning i skolen.

Derfor har Kirken kommet opp med en strategi for å nå en større del av medlemmene under 18 år.

I 2003 vedtok Stortinget en reform som skulle fornye og styrke trosopplæringen i Kirken for de yngste. I en tiårsperiode får menigheter i hele Norge rundt 250 millioner på deling til å bytte ut

kognitiv læring om tro med opplevelser, gudstjenestedeltagelse og involvering for unge.

Rundt halvparten av menighetene i Norge er alt i gang.

– Uten en slik reform er jeg redd for at kirken hadde gjentatt sine feil og trodd på løsninger som gjentatte ganger har vist seg ikke å slå an blant barn og unge, sier Ida Marie Høeg, forsker ved Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO).

Barna. Et langt bord er dekket med en lilla duk, fat med druer og brød. Barn og voksne setter seg til det siste måltidet i Skøyen kirke. Skjærtorsdag.

Sogneprest Ingeborg Sommer forteller. Om det siste måltidet. Om nattverden. At skikken på den tiden var å vaske beina før de spiste. Barna lytter nøye. Gleder seg til å teste druene.

– Men vet dere hva som skjed-

de denne dagen? spør presten.

– Jesus vasket føttene til disiplene, sier en av guttene høyt og kjapt.

Påskevandringen i Skøyen kirke er bare et av mange tiltak menigheten vest i Oslo har gjort i forbindelse med trosopplæringsreformen.

De får rundt 650 000 kroner hvert år, som brukes på en rekke ulike prosjekter i kirken som ligger et steinkast fra Frognerparken.

– Vi ønsker å gi et tilbud om grundig og systematisk trosopplæring. Før var barn et underholdningsinnslag i gudstjenesten. Slik er det ikke lenger. Barna tilhører menigheten på lik linje med alle andre. De skal delta i planleggingen, utformingen og utførelsen av gudstjenesten og troen, sier Ingeborg B. Sommer, sogneprest i Skøyen kirke.

Teologi. I februar ble 18 000 eksemplarer av den nye planen for trosopplæring trykket opp og sendt ut til de nesten 1300 menighetene i Norge.

Prest Anne Cathrine Owe mener det har vært en utvikling i teologien rettet mot barn i Kirken.

– Tradisjonelt har teologien oppfattet barna som objekter for sin virksomhet. Nå er teologien mer inneforstått med at barna er troende subjekter, og dette preger trosopplæringen. Barna er fullverdige medlemmer av kirken og skal også bidra til teologien. Voksne har ingen forrang i møte med Gud eller mysteriet, sier hun.

Mozarts *Requiem* lyder i kirkerommet på Skøyen. Barna bærer steinene på skulderen. Noen bruker begge hendene. For de minste er det litt tungt. Hver stein legges på gulvet foran al-

«Trosopplæringen må ikke fremstå som så intern at den blir oppfattet som et tilbud kun til folk med helt spesielt kirkelige interesser»

Anne Cathrine Owe, prest

Babysang, musikalsk lekestue, teater og overnattinger i kirkerommet skal gi barna en sterkere tilhørighet til kirken.

Palmesøndag. Jakob Gjerdrum spiller Jesus ved inngangen til Jerusalem palmesøndag. Barn og foreldre legger palmegrenene for hans føtter.

Langfredag. Barna har lagt hver sin stein på gulvet, slik at det danner et kors. Prest Anne Cathrine Owe forteller om korsfestelsen.

Påskeaften. En tom grav møter barna i Skøyen kirke. De legger ned blomster på likkledet og danser til Halleluja fra Handels *Messias*.

til meg . . .

Tar over skolens kristendomsundervisning

teret slik at det danner korset der Jesus ble korsfestet. Langfredag.

– Det var dagen da Jesus døde, sier Owe.

Barna står rundt alteret og følger godt med. De får høre om Judas og kysset på kinnet. Korsfestelsen og Jesu ord på korset.

Skoleerstatning. I manges øyne har skolen tradisjonelt tatt for seg læringen om troen, mens Kirken har hatt ansvaret for innlemmelse i troen.

Kirken føler ansvar for å ta undervisningen videre, når skolen nå gir mindre plass til kristendommen i religionsundervisningen.

– Elevene sitter igjen med syltynn kunnskap om kristendommens historie og innhold etter skolen. Det er klart at vi nå, gjennom trosopplæringen, har en stor oppgave som formidlere av

kunnskap, sier Anne Cathrine Owe.

Når Skøyen kirke skal dele ut bok for fire- og seksåringer, kommer mange av barna i menigheten. I tillegg er det festival for åtteåringer og 11-åringer med én samling og overnatting i året.

– Vi vil gjøre barna til en aktiv aktør. Vi ønsker å vise dem at kirken er deres, sier sogneprest Sommer.

Alle skal med. 60 prosent av alle fireåringer i Norge som var medlemmer av Kirken mottok fireårsboken i 2008. Over 800 000 barn og unge under 18 år er medlemmer av Kirken.

Kirkens utfordring er å nå alle de unge. Dette er blitt mer synlig gjennom reformen, ifølge forsker Ida Marie Høeg ved Stiftelsen Kirkeforskning.

– Skal kirken kompensere for mindre kristendomsundervis-

ning i skolen, må den tilby kontinuerlige opplæringstilbud for alle mellom 0–18 år, sier Høeg.

Bortsett fra konfirmasjonsundervisningen, som alle menigheter tilbyr, har også mange menigheter i Norge søndagsskole og ledertrening for fjorårets konfirmanter.

– Men det finnes ikke et kontinuerlig tilbud til de andre aldersgruppene som er i nærheten av å nå så bredt, sier KIFO-forskeren.

Prestene i Skøyen innrømmer at det er krevende å få trosopplæringen ut til folket.

– Utfordringen er å fremstå som relevant for folk flest. Trosopplæringen må ikke fremstå som så intern at den blir oppfattet som et tilbud kun til folk med helt spesielt kirkelige interesser. Da faller poenget bort, sier Owe.

Oppstandelse. Barna får gule blomster. De stiller seg forventningsfullt foran en skyvedør. Påskeaften.

Sogneprest Ingeborg Sommer forteller om steinen som er borte fra Jesu grav. Skyvedøren åpner seg og barna kommer inn til den tomme graven. Et gult klede markerer der Jesus har ligget, på gulvet ligger det et likklede forlatt.

– Ser dere Jesus, spør presten.

– Nei, sier barna i kor.

Det lukter røkelse i rommet, barna legger blomstene på likkledet. Kaster ballonger i været og danser til Halleluja fra Handels *Messias*.

tone.tveoy.strom-gundersen@aftenposten.no
andreas.bakke.foss@aftenposten.no

Størst av alt

Er navnet på trosopplæringsreformen i Den norske kirke som ble startet i 2004 som et prøveprosjekt.

I perioden 2004–2008 ble det gjort forsøk lokalt, regionalt og nasjonalt

Målet er en systematisk trosopplæring for alle dømte mellom 0–18 år.

Den skal legge til rette for at barn og unge skal kunne fastholde sin dåp og utvikle sitt forhold til troen og kirken.

En ny plan for trosopplæring ble vedtatt av Kirkemøtet i fjor høst.

Rundt halvparten av alle menighetene er i gang med trosopplæringsprosjekter.

I februar ble en ny plan for trosopplæring sendt ut til alle menigheter i Kirken.

Kilde: Kirken.no

Trosopplæring i Skøyen kirke

Babysang.

Knøttetreff og familiesamling barn 1–6 år.

Skøyerne barnesamling 6–9 år med fortellinger og formingsaktivitet.

Skaperne barnesamling 9–12 år med kreativt gudstjenestearbeid.

Fireårsbok med myldregudstjeneste.

Seksårsbok med skolestartgudstjeneste.

Åtteårsfestival med feiring av skaperverkets søndag.

11-årsfestival med overnatting og Lys Våken-gudstjeneste.

En rekke gudstjenester med spesielt fokus på barn blant annet høsttakkefest og speidergudstjeneste.

I tillegg kommer det dåp, dåpssamtaler konfirmasjon og konfirmasjonsundervisning som er allerede etablerte ordninger.

Aftenposten fakta

Timian kan bli nytt anti-biotikum

– Essensielle oljer er effektive akteriedrepere, sier greske forskere.

INGRID SYNNØVE TORP

Du kjenner kanskje til den tradisjonelle bruken av tea tree-olje mot forkjølelse og insektbitt? Nå viser det seg at lignende oljer fra blant annet timian og kanel kan gjøre samme jobb som tradisjonelle antibiotika. Det mener forskere ved Det teknologiske utdanningsinstituttet på de Ioniske øyer i Hellas, ifølge forskningsnettstedet Alphagalileo.

Problemløser. Gruppen testet virkningen til åtte ulike oljer, og fant ut at den mest effektive, timianolje, tok knekken på de fleste bakterier inne en time. Særlig effektiv var oljen mot en rekke stafylokokkbakterier. Noen av disse bakteriene har utviklet motstand mot tradisjonelle antibiotika, og skaper derfor store problemer ved flere sykdommer, fordi de er svært vanskelige å bli kvitt, og utgjør en risiko for pasienter med nedsatt immunforsvar.

– De essensielle oljene er ikke bare billige og effektive alternativer som kan brukes mot antibiotikaresistente bakterier, de kan i tillegg bidra til å redusere bruken av tradisjonelle antibiotika, og slik redusere risikoen for at nye bakteriestammer blir resistente, sier professor Yannis Samras, en av forskerne bak studien.

Forskerne ser også for seg annen bruk av «krydderoljene», blant annet som naturlige konserveringsmidler i matindustrien. Det er allerede gjort vellykkede forsøk på slik bruk av essensielle oljer i matemballasje.

ingrid.synnove.torp@aftenposten.no

Velg kjente omega-3-merker

Etter å ha testet over 130 omega-3-produkter har forskerne ved Nofima kommet klar: Hold deg til kjente merkevarer, for disse produktene har i gjennomsnitt best kvalitet.

Fersk, norsk fisk er, ifølge forskerne, den beste kilden til slike oljer, men skal man ha et tilskudd, holder det med omega-3. Andre fettsyrer får vi nok av gjennom kosten.

Du kan gjerne velge mat tilsett olje, for det er såkalt funksjonell mat som har den aller beste fiskeoljen.

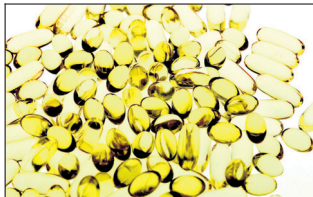

FOTO: JAN TOMAS ESPEDAHL